

CRÒNICA

✎ JORDI NOPCA

📍 BARCELONA

🕒 16/11/2018

Toni Soler: "Girar la vista a les coses que ens espanten no serveix de gaire"

El periodista presenta 'El tumor', on s'enfronta al dol que no va passar quan va morir el seu pare

"Els homes som víctimes del masclisme que hem creat: això ens ha convertit en uns inútils a l'hora d'expressar emocions", ha dit aquest divendres al vespre Toni Soler al final de la presentació d'"El

tumor', el seu nou llibre, a Laie. La sala d'actes havia quedat petita, i la conversa amb Gemma Nierga de poc més de mitja hora havia sigut un contundent exercici de reconstrucció dels records sobre el pare de Soler, mort quan l'autor tenia només 16 anys a conseqüència d'un càncer. També ha sigut un esforç d'autoanàlisi que en més d'un moment ha estat a punt de fer miques les maneres del gran protagonista de la vetllada.

"Quan vaig començar a escriure el llibre pensava que era sobre el pare, més tard em va semblar que era sobre la mort i finalment també em vaig adonar que era sobre l'adolescència", ha explicat, observat des de primera fila per, entre d'altres, els dos fills i la seva germana Sílvia. Toni Soler ha necessitat que passessin 35 anys per enfrontar-se al dol del seu pare Antonio, "que havia crescut a Figueres en una família humil del bàndol perdedor i s'havia dedicat a la banca". "Just després que morís vaig pensar que no hi pensaria més -ha recordat a Laie-. Pot semblar que aquest comportament va ser molt immadur, però ara penso que vaig fer el que vaig poder". El pare de Soler va morir la matinada del 5 de març del 1982, als 55 anys, a conseqüència d'un tumor cerebral. "Era l'última persona del món que pensaries que podia patir una malaltia així: era serè, tranquil i ordenat, un home que deixava la roba plegada quan se la treia -ha fet memòria-. La frase que deia quan no volia que fes alguna cosa era: «No n'hi ha cap necessitat». Era un argument irrefutable".

"El que és valent és parlar del llibre, no escriure'l"

Entre el públic hi havia nombroses amistats de Soler, com ara Queco Novell, Francesc Escribano i Oriol Soler. També periodistes com Lluïcia Ramis i Anna Guitart, i escriptors com Albert Sánchez Piñol, que la setmana que ve presenta novel·la 'Fungus'. A primera fila hi havia també Silvia Sesé i Isabel Obiols, d'Anagrama, l'editorial que publica el llibre. I Ester Pujol, que, tal com recordava Jorge Herralde per carta, "ha fet de missatgera perquè el llibre sortís amb nosaltres".

"Molts de vosaltres podríeu entrevistar el Toni, perquè el coneixeu millor que jo, però segur que no podeu dir que el coneixeu de fa tant de temps, perquè vam estudiar COU junts a l'Institut Jaume Bofill", ha dit Gemma Nierga al principi de l'acte. "He de reconèixer que llavors el Toni m'intimidava. Jo era una noia riallera; ell, en canvi, era molt seriós". El retrat que l'autor construeix d'ell mateix a 'El tumor' incideix en aquesta seriositat, complementat per algun insult: s'arriba a descriure com un "adolescent estúpid i pagat de si mateix" i com un "fatxenda narcisista".

Ara - Llegim 16/11/18

En la seva primera intervenció, Soler ha assegurat que una presentació d'un llibre tan íntim és "com estar al davant d'un tribunal popular", abans d'afegir: "El que és valent és parlar-ne, no escriure'l, perquè jo m'ho he passat bé fent-lo. Em va sortir a raig la primavera passada. De fet, hi ha molts trossos que escrivia al camerino minuts abans de presentar el programa d'humor diari 'Està passant'".

Un inventari d'imatges quotidianes

Entre els capítols més sensibles del llibre, i dels que Nierga ha assegurat que més la van fer plorar, hi ha "un inventari d'imatges quotidianes" sobre el pare. "La mirada serena i confiada a les fotos de carnet prèvies a la malaltia", hi llegim. I també: "Les ungles de les mans, perfectament tallades i alineades". "Això li envejo, perquè les ungles me les mossego molt, soc molt temperamental", ha assegurat. "Quan va morir tenia un sentiment de superioritat perquè pensava que ni la mare ni les germanes podien amb mi: jo no estava trist -ha explicat en un altre moment de la presentació-. Molts anys després m'he adonat que girar la vista a les coses que ens espanten no ens serveix de gaire. És el que jo vaig fer llavors".

Després de la mort del pare, la mare -l'escriptora Carme Guasch- "es va voler quedar tot el dol per a ella". "Ella era la víctima número u, va dedicar-li sonets i el llibre de records 'Trena de cendra' [Pòrtic, 1984] -ha recordat-. Què podia afegir-hi, jo?". Quan Soler i les seves dues germanes van perdre la mare, la reacció del germà "petit i sobreprotegit", que ja tenia 33 anys, va ser una altra. "Llavors sí que vaig passar el dol, i pensava que havia convalidat el del pare", ha dit. Però no era així. Amb 'El tumor' tot just acabat de publicar, Soler no es veu amb cor d'abordar un segon llibre que tracti la seva relació amb la mare. "Això els hi toca a les meves germanes", ha dit, mirant en direcció a una de les seves germanes grans, la Sílvia, que el febrer de l'any vinent publica nova novel·la.